

fot. WISNIEWSKI

Nasze posesje ogradzamy w trosce o własne bezpieczeństwo oraz po to, by zaakcentować swoją własność. Ale płot musi być też estetyczny. No i wcale nie może być dowolny.

■ HANNA CZERSKA

OGRODZENIA

Ogrodzenie na pięć sposobów

Ogrodzenie powinno chronić naszą posesję przed wizytami zwierząt i – przynajmniej w jakimś stopniu – ludzi. Niektóre jego parametry są narzucone przepisami. Natomiast od nas zależy, czy będzie trwałe, efektywne i da nam wystarczające poczucie bezpieczeństwa. A może powinno wtopić się w otoczenie? Do ogrodzenia przynależna jest furka i brama. Wszystko razem powinno tworzyć estetyczną całość. Ale czy tylko?

Dobrze jest od razu porozumieć się z sąsiedami, gdyż przy stawianiu płotu w granicy musimy uzyskać ich zgodę. Przy okazji można ustalić, czy będą uczestniczyli w kosztach budowy.

Warta rozważenia jest kwestia, czy ogrodzenie ma być tymczasowe, postawione na czas trwania budowy czy od razu docelowe. A może przynajmniej jego część można zrobić już na stałe? Decyzja powinna być uzależniona od wielkości i usytuowania działki oraz formy ostatecznego ogrodzenia. Jeszcze jednym tematem do zastanowienia jest

doprowadzenie mediów. Może to bowiem mieć wymiar finansowy – przeprowadzenie ich pod ogrodzeniem zwiększy koszty, gdyż prace ziemne w pobliżu ogrodzenia trzeba wykonać ręcznie.

STAŁE CZY TYMCZASOWE?

Ogrodzenie tymczasowe buduje się z reguły wtedy, gdy docelowo zamierzamy postawić płot ozdobny, np. z elementów kutych, przeszł drewnianych ze słupkami klinkierowymi itp. Natomiast, jeśli w przyszłości planujemy ogrodzenie naszej posesji siatką, to oczywiście można je zbudować jako gotowe, ewentualnie rezygnując z podmurówki, co umożliwi przejazd ciężarówek po zdjęciu siatki. Postawienie stałego ogrodzenia pozwala także szybciej zakończyć prace związane z otoczeniem domu. Jednak ze względu na konieczność jak najłatwiejszego wjeżdżania na posesję, należy i tak pozostawić frontową część jako tymczasową, z dwoma szerokimi wjazdami dla samochodów ciężarowych. Brama powinna mieć szerokość co

najmniej 4 m, a przy trudnym wjeździe z wąskiej ulicy nawet 6 m. Tak więc przy małej działce – powiedzmy do 1000 m² – lepiej wstrzymać się z budową ostatecznego ogrodzenia, bo podczas transportu materiałów budowlanych łatwo je uszkodzić.

Ogrodzenie prowizoryczne może okazać się też korzystniejsze z przyczyn finansowych. Taki płot ma jedynie wydzielić plac budowy, czyli ten kawałek działki, na którym są prowadzone prace. Teoretycznie może to być nawet taśma ostrzegawcza umocowana do drewnianych kołków. Niektórzy Czytelnicy, zastanawiając się nad takim rozwiązaniem mogą mieć wątpliwości: co będzie, jeśli np. ktoś wpadnie w dół pod fundamenty i złamie nogę? Niestety, przepisy Prawa budowlanego, informują wprawdzie o obowiązku zabezpieczenia placu budowy, ale nie precyzują, w jakim stopniu powinien być realizowany. W razie wypadku, każda sytuacja jest więc rozpatrywana indywidualnie z punktu widzenia odpowiedzialności cywilnej i karnej.

Jeśli ogrodzenie ma również chronić przed złodziejami, to najczęściej robione jest z siatki umocowanej do metalowych słupków rozstawionych co ok. 3 m. W marketach dostępne są zestawy ogrodzeniowe (siatka, słupki, linka) do ochrony tymczasowej. Głębokość posadowienia słupków trzeba dopasować do rodzaju płotu, bowiem ogrodzenie nie może się przewrócić pod wpływem wiatru. Jeśli nie planuje się naciągania siatki, nie są nawet potrzebne ukośne podpory do słupków narożnych.

NIE WSZYSTKO WOLNO

Przepisy wprawdzie już nie nakazują, żeby płot był ażurowy od wysokości 60 cm, jednak warto zadbać o to, by w ogrodzeniu były prześwity. Szczególnie latem w małym ogrodzie otoczonym szczelną „osłoną” może być bardzo duszno. Ponadto, jeśli nasz ogród widać z ulicy,

ewentualny złodziej nie będzie się czuł w nim bezpiecznie.

Inne zalecenia obowiązują w dalszym ciągu. Nie wolno więc zabezpieczać ogrodzenia (o wysokości do 180 cm) żadnym ostrym zwieńczeniem, np. drutem kolczastym czy wystającymi prętami. Narzucone są także minimalne wymiary furtki i bramy – odpowiednio 90 cm i 240 cm. Obie muszą otwierać się w kierunku posesji.

Budowę frontowej części ogrodzenia trzeba pisemnie zgłosić do gminnego wydziału architektury. Ten wymóg dotyczy również płotów o wysokości powyżej 220 cm – zarówno tych od ulicy, jak i między sąsiadującymi posesjami. Jeśli urząd nie wyrazi sprzeciwu, budowę można zacząć po 30 dniach od zgłoszenia.

Na forach aż huczy od konfliktów o ogrodzenia między sąsiadami (przykłady podajemy w ramce). Jeśli nawet ma się 150% ra-

cji, lepiej jednak dogadać się z sąsiadem. Ogrodzenie można zrobić samemu, ale należy ono do tego, po czyjej stronie są słupki.

JAKI MAMY WYBÓR?

Na większość ogrodzeń składają się słupki połączone z przęsłami. Wystarczą stopy fundamentowe pod słupkami, żeby ogrodzenie było wystarczająco stabilne. Warto jednak pod całością wykonać podmurówkę (również opartą na fundamencie), choćby po to, żeby pies nie mógł się pod nim podkopać.

Słupki mogą być ze stali, aluminium, drewna, PVC bądź betonu, lub murowane – z cegieł, bloczków czy naturalnego kamienia. Słupki narożne trzeba wzmocnić ukośnymi podporami. Przęsła również mogą być metalowe, drewniane, z PVC lub betonowe. Spotkać można też wypełnienia murowane z kształtek ceramicznych lub silikatowych.

SPÓR O PŁOT

Temat „ogrodzenie” na forach to prawdziwa kronika wydarzeń godnych pióra Aleksandra Fredry. Na ogół jedni pytają, czy są „w prawie”, a inni doradzają, jak wyegzekwować swoje prawa w urzędzie lub sądzie. Najlepiej jednak nie „prowadzić się” po sądach z sąsiadem i czasami mu ustąpić, choć prawo jest po naszej stronie.

Oto przykłady wątków z forów.

■ Sąsiadowi nie pasował płotek i wzywał 2 razy policję. Nic mu to nie dało. Wszystko odbywa się w sądzie. Uważajcie na słupki graniczne, bo to jest świętość.

■ Sąsiadka nie ma racji. Nie chciała się dołożyć do płotu, a jeszcze chce, żebym go rozebrał, choć stoi tylko na mojej działce. Nie podoba się „mur berliński” – fakt, ale przynajmniej zapewnia mi intymność.

■ Zdaniem sąsiada płot jest za wysoki, lecz jego działka jest niżej od mojej i to co najmniej o 1 m. Twierdzi, że mu pada cień i zastania słońce w jednym pomieszczeniu. Był nadzór budowlany i nie wstrzymał mi budowy, lecz sąsiad podał mnie do sądu.

■ Sąsiad buduje na działce, która kiedyś była rolna. Nasze ogrodzenie cofnęliśmy w głąb działki o ok. 30-40 cm. Teraz on nie uznaje formalnej granicy. Porządkując swoją posesję nasypuje ziemię na naszą podmurówkę!

■ Można swój płot wybudować ok. 30-40 cm od granicy i wtedy sąsiad musi poprowadzić równolegle swoje ogrodzenie, bo nie ma możliwości legalnego „podpięcia się”.

Znam przypadek, kiedy sąsiad nie chciał w ogóle partycypować w kosztach, bo myślał, że będzie miał ogrodzenie za frajer. Ale gdy mu powiedziano o takiej opcji, zmienił zdanie...

■ Jeśli granicę działki wyznaczają betonowe słupki, a ja chcę budować ogrodzenie bez zawiadomiania sąsiada (nawet nie wiem, kto kupił działkę obok), to czy ogrodzenie muszę stawiać całe tylko na swoim terenie, czy np. ciągnąć podmurówkę pod siatkę mogę wybudować je ściśle na granicy, czyli tak, żeby podmurówka była po połowie na mojej i na sąsiada działce?

– Zależy z czego ma być to ogrodzenie, bo np. gotowe podmurówki pod siatkę mają 6 cm grubości. Jeżeli weźmiesz środek słupka granicznego, czyli zaznaczony na nim krzyżyk, to zmieścisz się bez problemu. Podmurówka pod płot z klinkieru ma 40 cm i musi się mieścić w twojej granicy. Lepiej poszukaj sąsiada, wtedy jest taniej.

■ Jak postąpić w przypadku, gdy ogrodzenie między działkami wybudował mój ojciec w całości, na własny koszt. A w tej chwili, gdy płot wymaga remontu, sąsiad żąda, żebym ja to zrobił, bo płot jest mój. Dogadanie się z sąsiadem nie jest możliwe.

– Jest możliwość domagania się przed sądem zwrotu części kosztów związanych z utrzymaniem płotu. Niestety, nie dotyczy to jego budowy (patrz Uchwała Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dn. 24 stycznia 2002 r. III CZP 75/2001 OSP 2002/10 poz. 127 OSNC 2002/10 poz. 121 Biuletyn Sądu Najwyższego 2002/1).

ZDANIEM EKSPERTA

Ogrodzenie może być budowane wyłącznie na własnym terenie. Żaden jego element nie może przekraczać granicy wyznaczonej geodezyjnie. Nie ma wtedy potrzeby budowania równoległego ogrodzenia na drugiej działce, a koszty napraw i konserwacji należą wyłącznie do właściciela, na którego terenie stoi ogrodzenie. Częściej jednak sąsiedzi dochodzą do porozumienia i budują wspólnym kosztem ogrodzenie w granicy. Wtedy wydatki na naprawy i konserwację powinni ponieść wspólnie. Bywają też sytuacje, gdy ogrodzenie już zostało postawione w granicy bez porozumienia się z sąsiadem. Formalnie, będzie on miał prawo żądać jego przesunięcia, co jednak klóci się ze zdrowym rozsądkiem. Niestety, niektórym go brakuje, a przy dochodzeniu swoich praw kierują się po prostu złośliwością.

Sprawę ogrodzeń między posesjami regulują przepisy budowlane oraz kodeks cywilny. Zgodnie z nimi nie jest wymagane zgłoszenie ani uzyskanie pozwolenia na budowę ogrodzenia o wysokości do 2,2 m, a jego konstrukcja nie może zagrażać ludziom i zwierzętom. Nie wolno umieszczać na ogrodzeniu ostro zakończonych elementów, drutu kolczastego, tłuczonego szkła – na wysokości mniejszej niż 1,8 m. Natomiast problem z ewentualnym zacienianiem działki przez budowę np. ogrodzenia pełnego rozstrzyga jedynie sąd cywilny, kierując się przesłanką, czy takie działania nie zakłócają korzystania z sąsiedniej posesji „ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych”.

1 OGRODZENIA Z METALU

W grupie ogrodzeń metalowych najwięcej jest tych ze stali. Bardzo popularna przede wszystkim z powodu atrakcyjnej ceny jest siatka, sprzedawana w zwojach długości 15 oraz 25 m i szerokości 1-4 m. Rulony mogą być zafoliowane, co chroni powłokę przed uszkodzeniem podczas transportu. Siatka może być splatana lub zgrzewana ze stalowego drutu średnicy od 2,2 do 5,5 mm. Drut jest zabezpieczony przed rdzewieniem powłoką cynkową – tę trzeba malować co kilka lat, lakierowany proszkowo albo powlekany PVC lub poliestrem w różnych kolorach (najczęściej zielonym, białym, niebieskim). Siatka powlekana jest bardziej trwała, nie trzeba jej też odnawiać, o ile nie zostanie uszkodzona mechanicznie.

Siatkę naciąga się i montuje do słupków – stalowych lub betonowych. Następnie wprowadza się linki stalowe w górny i dolny rząd oczek, a czasami także w połowie wysokości siatki, które naciąga się przy pomocy tzw. napinaczy. Można zaopatrzyć się w napinacze przeznaczone do pozostawienia na słupkach, dzięki czemu naciąg ogrodzenia bez trudu poprawimy w dowolnej chwili.

Z kolei z pionowych prętów lub płaskowników, połączonych u dołu i u góry poprzeczka-

mi są konstruowane przęsła. Mają do 240 cm wysokości, szerokość ok. 2,5 m i mogą być w górnej części wygięte lub ozdobnie zwieńczone. Pręty mogą być też łączone w kratę o dużych, prostokątnych oczkach (ale to wygodna drabinka dla intruza!). Materiał jest ocynkowany i powlekany tworzywem lub lakierowany proszkowo, najczęściej na kolor zielony, niebieski, biały lub czerwony. Panele są mocowane do słupków na różne sposoby, np. śrubami, obejmami w bruzdach lub zaczepach osadzonych w słupkach. Nie możemy jednak dowolnie wybrać sposobu montażu, gdyż jest on narzucony przez producenta konkretnego typu płotu.

Oprócz paneli stalowych jest też spora oferta ogrodzeń z aluminium oraz jego stopu z cynkiem – materiałów trwałych i nieulegających korozji. Większość profili imituje kształety, a elementy mogą być lakierowane proszkowo na różne kolory.

Ogrodzenia mogą być też kute. Najczęściej robi się je ze stali – oferta żeliwnych jest coraz mniejsza, głównie z powodu dużej wagi elementów. I tu dobra wiadomość dla inwestorów, chcących mieć wyjątkowy płot. Wielu producentów wykonuje elementy ogrodzeń nie tylko według własnych wzorów, ale też realizując propozycje zleceniodawców. Jeśli

foto: BETAFENCE

Takie ogrodzenia ze stalowych prętów mogą być ładne ▲
nawet w aluminiowym wydaniu ▼

foto: WIDAR

nie mamy sprecyzowanej wizji lub zdolności rysunkowych, projekt możemy przygotować wspólnie z przedstawicielem producenta.

2 DREWNO – TYLKO ZABEZPIECZONE!

Drewno ma wielu zwolenników, chociaż niestety nie jest tak trwałe jak metal. Dlatego, żeby nie wymieniać ogrodzenia co kilka lat, materiał musi być zabezpieczony przed wilgocią i grzybami. Najlepiej kupić materiał impregnowany ciśnieniowo, ma on wtedy charakterystyczny, zielonkawy kolor, choć są też impregnaty barwiące na brązowo. Płot warto też pomalować farbą – kryjącą, transparentną lub bejca. W handlu są też farby do

drewna, z dodatkiem wosku i oleju, po których woda spływa nie wsiąkając w materiał. Drewniane słupki powinny być tak posadzone, by nie miały bezpośredniego kontaktu z ziemią. Mocuje się je zatem w różnego rodzaju uchwytach montażowych ze stali nierdzewnej, kotwionych w ziemi lub betonowym cokole. Również wszelkiego rodzaju elementy łączące słupki

z mocowaniami muszą być z tego samego materiału.

Przęsła tworzą drewniane sztachety, które mogą być zakończone płasko, zaokrąglone lub ozdobnie frezowane. W gotowych panelach ogrodzeniowych górna krawędź tworzących je sztachet może być równa bądź tworzyć łuk. Drewniane płoty mają wysokość do 190 cm i szerokość 100-180 cm.

W ogrodzeniach drewnianych słupki mogą mieć toczone zwieńczenia ▼

Połączenie muru ze sztachetami to bardzo popularne rozwiązanie ▼

foto: SEMMELROCK

foto: GARTENHOLZ H & H

3 CAŁE Z BETONU

W sprzedaży są gotowe panele z bardzo trwałego, bo zagęszczonego przez wibrowanie betonu. Mogą mieć wygląd trałek, ale najczęściej są pełne u dołu i ażurowe u góry. Ta część przybiera niekiedy bardzo ozdobne kształty. Niebarwiony beton można pomalować odpowiednimi farbami, ogrodzenie jednak wymaga odnawiania. Ominie nas ten etap, jeśli kupimy panele z barwionego betonu. Pręśla mają najczęściej długość 200-260 cm i wysokość 50-300 cm.

Elementy mają dużą wagę, do ustawienia ogrodzenia może więc być potrzebny niewielki dźwig. Montaż jest jednak łatwy technicz-

fot. GIGAM-BIS

nie: w pionowe rowki w słupkach wsuwa się przęśla i miejsce łączenia zalewa rzadką zaprawą cementową.

▲ „Suchy mur” łączy się z panelami – np. drewnianymi

Betonowe panele są najczęściej w górnej części ażurowe ▼

fot. GIGAM-BIS

Innym rozwiązaniem jest tzw. suchy mur, czyli system kształtek betonowych z wyprofilowanymi w nich zamkami. Ustawione właśnie „na sucho”, bez zaprawy ogrodzenie zbroi się prętami stalowymi i zalewa wewnątrz betonem. Powierzchnia kształtek wyglądem imituje piaskowiec o fakturze gładkiej lub łupanej, barwiony na różne kolory. Kształtki mają nacięcia, dzięki którym można je przedzielić na mniejsze elementy, z których łatwo buduje się słupki.

4 TWORZYWO TEŻ SIĘ NADAJE

Ogrodzenia z PVC są bardzo lekkie i łatwe w montażu. Są też wytrzymałe i odporne na warunki atmosferyczne. Wznosi się je z zamkniętych profili o przekroju kwadratowym lub prostokątnym, barwionych w masie (najczęściej na biało lub brązowo), odpornych na mróz i promienie UV. Panele mogą mieć kształt sztachet, płotów lamelowych oraz pełnych segmentów z ażurami u góry. Plastikowe sztachety łączy się wkrętami, kołkami lub na zatrask, ale można kupić też gotowe panele, które wymagają jedynie przymocowania do słupków. Długość przęseł to 150-230 cm, wy-

fot. ROYAL EUROPA

▲ I kto powie, że to tworzywo?

◀ Wzmocnione profile z PVC są wystarczająco trwałe do zbudowania ogrodzenia

fot. PROFPLAST

sokość 80-180 cm. Słupki ogrodzeniowe z PVC mają wewnątrz wzmocnienia ze stalowych kształtowników ułożonych w kwadrat. Pręśla przytwierdza się do nich kątownikami metalowymi lub wsuwa w wyprofilowane prowadnice. Również w podstawie słupka znajduje się wzmocnienie. Słupki mocuje się kołkami rozporowymi najczęściej do specjalnych cokołów.

5 MUROWANE

Wielu inwestorów decyduje się na ogrodzenie „kombinowane”. Słupki i podmurówkę robi się z betonu – fundament powinien być zagłębiony w gruncie na ok. 60 cm, a na gruntach tzw. wysadzinowych nawet głębiej, poniżej granicy przemarzania. Wymurowane części zazwyczaj są wykańczane płytkami elewacyjnymi. Rzadziej ogrodzenia są w całości murowane z kamieni lub cegieł – klinkierowych albo silikatowych. Szczególnie w przypadku klinkieru trzeba uważać, żeby nie pobrudzić go zaprawą. Nawet po starannym oczyszczeniu na elewacji mogą pojawiać się nieestetyczne plamy. Spoiny pomiędzy cegłami muszą być lekko wklęsłe i dobrze wypełnić przestrzeń, co uniemożliwi wsiąkanie wody opadowej w cegły. Po wymurowaniu trzeba ogrodzenie zakryć folią na ok. dwa tygodnie. Zapobiegnie to wsiąkaniu wody w spoiny.

Do murowanych słupków najczęściej mocuje się przęsła z metalu lub drewna. Takie połączenia bywają bardzo efektowne.

fot. ZAKŁAD CERAMIKI ELEWACYJNEJ GÓŁKOWYŃSKI

▲ Ze względu na trwałość klinkier jest chętnie stosowany do murowania ogrodzeń

O urodzie „kombinowanego” ogrodzenia decyduje estetyka paneli ▶

fot. PALEF

BEZ BRAMY ANI RUSZ

Bramy ogrodzeniowe najczęściej są produkowane z elementów stalowych lub aluminiowych. Efektowne są bramy odlewane lub kute, wśród których mogą być również żeliwne, choć ich oferta nie jest duża.

Skrzydło może być zbudowane z pionowych prętów mocowanych do dwóch poziomych profili, ale jeśli kupimy je u producenta naszego ogrodzenia, zazwyczaj wygląda tak, jak pozostałe panele.

Brama może być również konstrukcją metalową uzupełnioną drewnem – np. deskami – lub panelami z PVC.

Bramy rozwierane są jedno- i dwuskrzydłowe. Do automatycznego otwierania służą siłowniki – hydrauliczne lub elektryczne – umieszczone w nawierzchni bądź na skrzydle bramy od strony słupka. Skrzydło o wadze do 200 kg i szerokości do 4 m otwoczy sam silnik. Większe – waga do 700 kg, szerokość do 8 m – musi wspomóc siłownik hydrauliczny. Silnik może być przymocowany do słupka, podmurówki ogrodzenia albo być ukryty w ziemi w specjalnej obudowie. Napęd trzeba solidnie zamocować, bo to przedmiot atrakcyjny dla złodzieja.

Automatykę można wzbogacić o elektroniczny programator, zabezpieczenie przed przytraśnięciem – fotokomórka lub listwa reagująca na nacisk.

Brama przesuwana ma najczęściej tylko jedno skrzydło. Fragment ogrodzenia, wzdłuż którego się przesuwa, musi być prosty i na tyle długi, aby otwarte skrzydło mogło się całkowicie za nim schować. Jeżeli przebieg ogrodzenia lub szerokość nie pozwala na zamontowanie takiej bramy, możemy umieścić obok siebie dwa węższe skrzydła, otwierające się w przeciwnie strony. Możemy też zainstalować bramę panelową, składającą się z kilku segmentów, które podczas otwierania zachodzą na siebie.

Bramy przesuwne mogą być samonośne lub poruszające się po szynie. **Brama samonośna** wiśi na teflonowych rolkach zamocowanych u dołu oraz u góry słupka i nie dotyka ziemi. Długość i ciężar skrzydła są wyliczone przez producenta bramy. Aby za-

chowało ono równowagę, konieczne jest zastosowanie przeciwwagi. Zwykle oznacza to zwiększenie szerokości bramy o ok. 50%, czyli np. dla wjazdu o szerokości 4 m będzie musiała mieć 6 m długości.

Brama szynowa porusza się po zabetonowanej w gruncie prowadnicy o długości odpowiadającej podwójnej długości skrzydła. Taką bramę może unieruchomić np. żwir, albo lód. Przynajmniej ten drugi problem udało się producentom rozwiązać i w handlu są już bramy z szyną podgrzewaną.

Do automatycznego otwierania bramy przesuwnej służy silnik, poruszający zębatkę, która przesuwa listwę przymocowaną do skrzydła. Moc silnika jest dobierana indywidualnie, ale możliwe jest otwieranie bramy ważącej nawet 2 tony.

Przeciwwaga równoważy ciężar przesuwanego się „w powietrzu” skrzydła ▶

fot. METPOL